

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא קמא

תוכן

- א. המוסר דין על חבירו הוא נענש תחילה ... והני מילי דאית ליה דינא בארעא ... אוי לו לצועק יותר מן הנצעק.....2
- ב. לעולם אל תהי קללת הדיוט קלה בעיניך.....2
- ג. לעולם יהא אדם מן הנרדפין ולא מן הרודפין.....3
- ד. לפי שאין אדם מוחל על ראשי אברים ... הכני פצעני על מנת לפטור ואמר לו הן הרי יש הן שהוא בלאו קרע את כסותי על מנת לפטור ואמר לו לאו הרי לאו שהוא כהן.....3
- ה. שבר את כדי קרע את כסותי חייב ... לשמור ולא לאבד לשמור ולא לקרוע לשמור ולא לחלק לעניים הא דאתא לידיה בתורת שמירה הא דאתא לידיה בתורת קריעה.....4
- ו. ההוא ארנקא דצדקה דאתי לפומבדיתא אפקדה רב יוסף גבי ההוא גברא פשע בה ... לשמור ולא לחלק לעניים אמר ליה עניי דפומבדיתא מיקץ קיץ להו ולשמור הוא.....5
- הדרן עלך החובל.....7
- א. הגזול עצים ועשאן כלים צמר ועשאן בגדים משלם כשעת הגזלה.....8
- ב. גזל פרה מעוברת וילדה רחל טעונה וגזזה משלם דמי פרה העומדת לילד ודמי רחל העומדת ליגזז.....9
- ג. גזל פרה ונתעברה אצלו וילדה רחל ונטענה אצלו וגזזה משלם כשעת הגזלה.....9
- ד. זה הכלל כל הגזלנים משלמין כשעת הגזלה.....10
- ה. אמרי עצים ועשאן כלים אין שיפן לא צמר ועשאן בגדים אין ליבנן לא ... עצים ועשאן כלים בוכאני דהיינו שיפן צמר ועשאן בגדים נמטי דהיינו שינוי דלא הדר.....10
- ו. לא הספיק ליתנו לו עד שצבעו פטור לבנו ולא צבעו חייב.....11
- ז. נתן לה חטין באתננה ועשאן סולת זיתים ועשאן שמן ענבים ועשאן יין ... מותר ..12

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

דף צג.

א. המוסר דין על חבריו הוא נענש תחילה ... והני מילי דאית ליה דינא בארעא ... אוי לו לצועק יותר מן הנצעק

כבר התבאר במסכת ר"ה דף טז: המוסר דין על חבריו לשמים הוא נענש תחלה, ואוי לו לצועק יותר מן הנצעק. שהרי שרה אמנו מסרה דין על אברהם, שאמרה ישפוט ה' ביני וביניך ומתה מקודם. ולפיכך ולא יבקש אדם דין מן השמים על חבריו שעשה לו רעה.

ודוקא שיכול לתובעו בבית דין, וזה ציית דין. אבל אם אינו ציית דין, רשאי למסור דינו לשמים. וכן כשאינו לו דיין במקומו, וזה אינו רוצה לילך לדון עמו במקום אחר, רק יודיענו תחלה, וכשלא יקבל עליו לילך לאיזה ב"ד אז ימסור דינו לשמים¹. וי"א² דאפילו לית ליה דיינא בארעא אסור לצעוק עליו, אא"כ הודיעו תחלה

ב. לעולם אל תהי קללת הדיוט קלה בעיניך

כבר התבאר במסכת מגילה דף טו. שאם ברכך הדיוט ענה אחריו אמן, ואפילו אם המברך הוא נכרי³. שלעולם אל תהי ברכת הדיוט קלה בעיניך⁴.

¹ שו"ע ונו"כ חו"מ תכב

² י"א ברמ"א שם

³ וכן מבואר בירושלמי מגילה פ"א ה"ט א"ר תנחומא אם בירכך עכו"ם ענה אחריו אמן דכתיב (דברים ז יד) ברוך תהיה מכל העמים. ומוכח אף בגמ' בבלי אצלנו שהרי ארונה בירך את דוד ודריוש את דניאל. אולם עיין שו"ת ציץ אליעזר חלק טו סימן נו "כדאי לציין בזה דבר חידוש נפלא שכותב בזה הגאון הנצי"ב ז"ל בספרו מרומי שדה וז"ל: אל תהי ברכת הדיוט קלה בעיניך, פי' גוי, אבל ישראל שמברך לא נקראת ברכת הדיוט, ויכולין ללמוד מברכות נשים הזקנות שברכו לנעמי ולרות. אבל דבר ישראל ידוע בלא זה, ועי' במדרש רות בסופו פ"ז אות ט"ו מברכותיהן של נשים לא נתקעקעה ביצתו של דוד בימי עתליהו, ואפילו אודה"ע יודעים שברכת ישראל ברכה כו' כדאיתא ביומא ד' נ"ד ע"ב עכ"ל, והוא יקר ודפח"ה ושי"י.

⁴ ועיין מעשה מעשה רקת הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק טו הלכה ז שהקשה מזה על מה שכתב הרמב"ם שם לגבי ברכת כהנים "אל תתמה ותאמר ומה תועיל ברכת הדיוט זה, שאין קבול הברכה תלוי בכהנים אלא בהקדוש ברוך הוא". שהרי בכל הדיוט יש כח ברכה ועיי"ש מה שיישב. ועיין אשל אברהם (בוטשאטש) סימן קכח סעיף ו שתי' שבברכת הדיוט שם יודע על כל פנים המכוון במאמרו. אך בברכת כהנים חל מצד שמכל

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטלי' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

ואדרבא ראוי לבקש להתברך אפילו מהדייט⁵, ואם עומד במקום בו אינו רשאי להפסיק, כגון בברכות ק"ש וכדומה ינענע בראשו⁶, כמורה בברכה ועונה אמן⁷.

ג. לעולם יהא אדם מן הנרדפין ולא מן הרודפין

משאו ומתנו⁸ של תלמיד חכם באמת ובאמונה, אומר על לאו לאו ועל הן הן, מודקדק על עצמו בחשבון ונותן ומוותר לאחרים כשיקה מהן ולא ידקדק עליהן, ונותן דמי המקח לאלתר ואינו נעשה לא ערב ולא קבלן ולא יבא בהרשאה, מחייב עצמו בדברי מקח וממכר במקום שלא חייבה אותו תורה, כדי שיעמוד בדבורו ולא ישנהו, ואם נתחייבו לו אחרים בדין מאריך ומוחל להן ומלוה וחונן, ולא ירד לתוך אומנות חבירו, ולא יצר לאדם לעולם בחייו, כללו של דבר יהיה מן הנרדפים ולא מן הרודפים מן הנעלבים ולא מן העולבים, ואדם שעושה כל המעשים האלו וכיוצא בהן עליו הכתוב אומר (ישעיהו מט פסוק ג) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אֶתָּה יִשְׂרָאֵל בְּךָ אֶתְפָּאֵר.

ד. לפי שאין אדם מוחל על ראשי אנרים ... הכני פצעני על מנת לפטור ואמר לו הן הרי יש הן שהוא כלאו קרע את כסותי על מנת לפטור ואמר לו לאו הרי לאו שהוא כהן

מקום הסתמיות של העם הארץ הוא על דעת מנהג עם בני ישראל על פי מצוות השי"ת, שעל ידי זה י"ל שיש עדיפות בברכתו גם שאין בו כוונה כלל לברכה, מברכת הדיוט שמכוון לברך ואין נגרר מצד מצוה.

⁵ מראה כהן מסכת ברכות דף ז. "ושמעתי מפי מר אבא הרב המופלג בתו"י וכו' המנוח מו"ה ישראל משה הכהן זללה"ה ששמע מפי הרב הנאון הצדיק מו"ה יצחק סירווינט זצ"ל הנ"ל שהעיר דלכאורה תמוה דמאי קמ"ל ר"י בן אלישע בזה הא כבר שמעינן דבר זה מדוד ודניאל וכמו שאמרין במגילה דף ט"ו דלעולם אל תהי ברכת הדיוט קלה בעיניך שהרי שני גדולי הדור ברכום שני הדיוטות ונתקיימה בהן ואלו הן דוד ודניאל ע"ש ות"י הרב הנאון הנ"ל דאי מהתם לא שמעינן רק דאם כבר בירכו לא יהיה הברכה קל בעיניו אבל לא שמענו שצריך לבקש מהדיוט שיברך אותו אבל ממעשה דר"י בן אלישע שמענו שכדאי הוא אפי' לבקש ממנו שיברך אותו שהרי הקדוש ברוך הוא כביכול אמר לר"י בן אלישע ישמעאל בני ברכני. וש"י משיב דברים נכוחים".

⁶ וכדאיתא בברכות אמר רבי ישמעאל בן אלישע פעם אחת נכנסתי להקטיר קטורת לפני ולפנים... ואמר לי ישמעאל בני ברכני ... ונענע לי בראשו וקמשמע לן שלא תהא ברכת הדיוט קלה בעיניך.

⁷ רש"י ברכות שם

⁸ רמב"ם הלכות דעות פרק ה הלכה יג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

כבר התבאר לעיל דף צב. שאפילו נתן לו חבירו רשות אסור⁹ לחבול בו¹⁰, ואף חייב לשלם, ויש אומרים¹¹ שבראשי אברים כגון שאמר לו קטע את ידי או סמא את עיני, אפילו אמר לו בפירוש ע"מ לפטור, חייב לשלם, ויש אומרים¹² שאם אמר בלשון שאין להסתפק בו ובודאי שכוונתו לפטור, פטור מלשלם¹³. ודוקא בראשי אברים¹⁴, אבל בחבלה שלא בראשי אברים לכו"ע מועיל כשפטרו בפירוש.

**ה. שבר את כדי קרע את כסותי חייב ... לשמור ולא לאבד
לשמור ולא לקרוע לשמור ולא לחלק לעניים הא דאתא
לידיה בתורת שמירה הא דאתא לידיה בתורת קריעה**

כבר התבאר שם ולעיל דף כז. שהאומר לחבירו¹⁵ קרע את כסותי או שבר את כדי, ועשה כן, פטור, אף על פי שלא אמר לו בפירוש שיפטור¹⁶, ואין

⁹ שו"ע ונו"כ תכא יב

¹⁰ ומבואר מדברי הפוסקים שאין מועיל נתינת רשות שיהא מותר לחבול בו, לפי שאין לאדם רשות על עצמו, וכשלא אמר לו ע"מ לפטור לכו"ע חייב, ואפילו שלא בראשי אברים, וכ"כ בשו"ת הרא"ש כלל סא סימן י בהדיא שאף בע"מ לפטור שפטור מתשלומין אסור לחבול בו או לגרום לו שום צער, ועי' שד"ח כללים פאה"ש סימן מ שהאריך בזה.

¹¹ שו"ע שם לדעת הרמב"ם

¹² רמ"א שם

¹³ ולא אמרו אלא כשאמר לו בלשון שאפשר לפרש דבריו בלשון תמיהה, ועי' סמ"ע שם. כתב היש"ש פ' החובל סימן סו בשם הר"מ ב"ר פנחס מעיל צדקה, ראובן ושמעון שנתקוטטו והושיט ראובן ידו נגד שמעון ואמר לו תנשוק, ושמעון השיב אם תתחב אצבעך בפי אנשכנו, ועשה כן ראובן, ושמעון נשכו, נראה דשמעון חייב וכו', ועל מה שתחב אצבעו לתוך פיו אין לפוטרו מטעם דאצבעו בתוך פיו מאי בעי כדאמרינן גבי שור, דגבי אדם לא אמרינן הכי, והיה לו להוציא אצבעו ולא לנשכו, אבל אם תחב אצבעו לפיו כדי להזיקו ונשכו להציל עצמו פטור, עיין שם.

¹⁴ סמ"ע שם.

¹⁵ שו"ע ונו"כ שפ א

¹⁶ ובקצה"ח סימן רמא כתב בטעם דפטור בקרע כסותי דלאו מטעם מחילה הוא שהרי דשלב"ל הוא, אלא שאין כאן חיוב נזק כלל, משום שאין מו"ק חייב כשעשה ברשות ומדעת הניזק, והסכים עמו בנה"מ שם, ולדבריהם גם קטן האומר קרע כסותי פטור, וכתבו האחרונים בסוף פ' כיצד דוקא כשאמר לו קרע, אבל בשתיקה חייב, כדמוכח מהא דהניח גחלת על בגדו, ובסימן תכד סק"א כתב הקצה"ח בשם התוס' שהאומר ע"מ שאין לי עליך דין נזק הוי כמתנה על מה שכתוב בתורה, אבל בד"מ סימן שפ כתב בשם המרדכי ריש כל הגט דלא מיקרי מתנה עמשכ"ב, ובקצה"ח סימן כה סק"י כתב לדעת בעה"מ שאינו פטור אלא כשאמר לו והפטור, ועי' אמרי בינה דיני דיינים סימן לו.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

אומרים מה שאמר לו שיהא פטור דרך שחוק אמר לו, אלא בדוקא אמר לו ומחל לו.

ויש אומרים אפילו לא אמר ליה בפירוש על מנת שתהא פטור אלא שאמר לו דברים שמשמען כך¹⁷,

ואם לא אמר לו אלא קרע את כסותי או שבר את כדי ולא יותר, הרי זה חייב, דמסתמא אף על פי שהרשוהו להשחית על מנת לשלם אמר ליה כן.

במה דברים אמורים כשבאו הכלים לידו של מוזיק בתחלה בתורת שמירה, כגון שהיו שאולים בידו או מופקדים אצלו, או אמרינן מסתמא לא פטרו עד ששייבם לו, אבל אם לא באו לידו מתחלה בתורת שמירה, אלא אמר לו זה קח כלי זה ושברו או בגד זה וקרעו ועשה כן, הרי זה פטור אף על פי שלא אמר לו על מנת שאתה פטור, שזה התורה פוטרנו דכתיב (שמות כב פסוק ו) **כִּי יִתֵּן אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ פֶסֶף אוֹ בָּלִים לְשֹׁמֵר וְגו'**, ודרשינן לשמור ולא לקרוע, לשמור ולא לאבר, כלומר כשנותנו לו מתחלה לשמור הרי זה חייב לשלם אף על פי שיאמר לו אחרי כן קרע או שבר, אבל כשנותנו לו מתחלה לשבר או לקרוע אינו חייב לשלם,

והאומר לחבירו זרוק מנה לים ואתחייב אני לך, יש אומרים דחייב מדין ערב, ויש אומרים דפטור דלא משתעבד בכך שאין זה דומה לערב.

**ו. ההוא ארנקא דצדקה דאתי לפומבדיתא אפקדה רב יוסף
גבי ההוא גברא פשע בה ... לשמור ולא לחלק לעניים
אמר ליה עניי פומבדיתא מיקץ קיץ להו ולשמור הוא**

¹⁷ רמ"א שם כגון שאמר ליה הניזק שבור כדי ואמר ליה המוזיק על מנת שאהיה פטור אתה אמר לי כן, והשיב לו הניזק לא, ואפילו אם נראו דבריו קצת דבניחותא אמר ליה לא ומשמעו שאינו נותן לו רשות על מנת שיהא פטור, אפילו הכי כיון שנוכל להבינו ג"כ דבתמיה קאמר ליה לא, כלומר והיאך לא תהא פטור פשיטא שעל מנת ליפטר אמרתי לך לקרוע, מפרשינן ליה הכי ופטרין ליה כיון שמתחלה אמר ליה קרע, והמוציא מחבירו עליו הראיה.

הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

מי שהופקדו אצלו מעות של עניים או של פדיון שבויים ופשע בהם ונגנבו, אף על פי שאינן הקדש שאין בהם קדושה במעות עניים או של פדיון שבויים¹⁸, מכל מקום פטור, משום שנאמר (שמות שם) כי יתן איש אל רעהו פסוף או כלים לשומר וגו', ודרשינן שנותנם לו שישמרם לו עד שיחזיר ויקחם ממנו ולא שנתנם לו שיחלקם לעניים, שמכיון שאמר לו חלקוהו אינו של המפקיד והרי הוא ממון שאין לו¹⁹ תובעים²⁰. ודוקא שהשומר יהיה המחלק, שמכיון שהשומר יכול לחלק למי שירצה הרי זה ממון שאין לו תובעים, אך אם המפקיד יכול לחלק לכל מי שירצה הרי זה ממון שיש לו תובעים, וכן מעות ציבור שנתנו לגבאים לחלק לעניים או לשאר דבר מצוה חייב הגבאי בפשיעה כשפשע²¹.

במה דברים אמורים שהרי זה ממון שאין לו תובעין, כשאין זה הממון מופקד לעניי מקום ידועים או לשבויים ידועים, אבל אם היה גבוי ומופקד לעניים אלו ולשבויים אלו והרי הוא קצוץ להם שקצוב לכל אחד לכל שבת מה יתנו לו, הרי זה ממון שיש לו תובעין וישלם אם פשע, או ישבע שלא פשע אלא שמר כדרך השומרים.

¹⁸ מעות עניים כו' פטור. פירוש, אף על פי שאין למעות עניים דין הקדש וכמ"ש הטור והמחבר סוף סימן צ"ה [טור סעיף ט"ו ומחבר סעיף א'] ובסימן רי"ב [טור סעיף י"ג ומחבר סעיף ח'], מ"מ פטור מדכתיב לשומר, ולא לחלק, ר"ל לא חייבה התורה כי אם כשבא לידו בתורת שמירה דהיינו שישמרנו לו בידו לזמן מה ואח"כ יחזירהו לידו, משא"כ ממון זה דהנותנו בידו לשומר אינו רוצה שיחזירהו לו לאחר זמן. וא"ת א"כ יהיה זה שומר של עניים שיחלק להם הממון, ע"ז קאמר שהוא ממון שאין לו תובעים שהרי לא ניתן לידו לחלק לעניים מיוחדים, וכיון שמה"ט הוא פטור, משו"ה מסיק דאם היה זה הממון מופקד בידו לחלק לעניים דמקום זה וגם קצין כמה יתן לכל אחד, מיקרי שומר דידהו כיון דאין לממון זה דעניים דין הקדש וישלם כו', ומה"ט נמי הוא שמסיק מור"ם ז"ל וכתב דאם הגבאי א"ל שומר לי חייב, דהרי גילה דעתו שיהיה שומר לו דהיינו שיחזירהו לידו והוא יתנו למי שירצה. סמ"ע שם ט

¹⁹ ודוקא שהשומר יהיה המחלק, דכיון שהשומר יכול לחלק למי שירצה הוי ממון (שיש) [שאיין] לו תובעים, ומה"ט מסיים בהג"ה כשאמר לשומר שומר לי דחייב, כיון שהמפקיד יכול לחלק לכל מי שירצה הוי ממון שיש לו תובעים, וכן מעות ציבור שנתנו לגבאים לחלק לעניים או לשאר דבר מצוה חייב הגבאי בפשיעה כשפשע, נתיי"מ שם ז

²⁰ ועניים לא מצו תבעי ליה, דלכל חד וחד מצי א"ל לאו לדידך יהבינא אלא לאחרני, לפיכך אין עליו דין שומרים

²¹ נתיי"מ שם ז

הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

י"א²² שאם הופקד מעות סתם ואחר כך אמר המפקיד שייתן אותם לצדקה אם פשע חייב, וי"א²³ שבכל מקרה בין הופקדו לשם צדקה ובין אם הוקדשו אחר כך לצדקה האי השומר פטור אם פשע.

ומכל מקום נראה שבבא לצאת ידי שמים, חייב לשלם אם פשע²⁴, אבל בגניבה ואבידה נראה שפטור²⁵.

הדרן עלך החובל

²² בשלטי גבורים פרק המפקיד (ב"מ כד, א בדפי הרי"ף אות א') וז"ל, דהא דאומר דכי לא קייץ דפטור השומר דוקא שהפקידו אצלו עתה ארנקי של צדקה, אבל ראובן שהפקיד ביד שמעון מעות ואח"כ בעוד שהן פקדון נדר אותם לעניים אז אם פשע בהם שמעון חייב, דהא מתחלה בתורת שמירה אתי לידיה ואין המעשה משתנה בחילוף הדברים כמ"ש בסמוך לעיל עכ"ל.

²³ קצוה"ח שם ד שכתב על הש"ג ודבריו תמוהין דהתם סוף פרק החובל (ב"ק צג, א) בקרע כסותי אמרינן דכי אתי לידיה בתורת שמירה אינו משתנה בחילוף דברים אף על פי שנראה מדבריו דאינו חושש אלא א"כ יאמר בפירוש והפטר, אבל זה נשתנה בע"כ כיון שהקדישו לעניים, והרי כתב הרמב"ם (פ"ב משכירות ה"ה) להדיא חולין ואח"כ הקדש פטור, וכ"כ הרמ"א (סעיף ט') חולין ואח"כ הקדישו ביד שומר דפטור, וזה פשוט ²⁴ דלא גרע מגזז צמר וצבאו שהייב בראשית הגז למרו שקנאו בשינוי או ממזיק מתנות כהונה, עיין משנה למלך הלכות ביכורים פרק י הלכה ו.

²⁵ עיין חי' רע"א שם שפטור בעצם שהרי הוא כש"ח וא"כ ליכא למחייבה לצאת ידי שמים

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ץ 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

דף צג:

פרק ט הגזול עצים

א. הגזול עצים ועשאו כלים צמר ועשאו בגדים משלם כשעת הגזלה

כבר התבאר לעיל דף סו. נשתנה הגזילה²⁶ ביד הגזול²⁷, אף על פי שלא נתיאשו הבעלים, הרי נקנית לו גוף הגזילה²⁸, ואינו חייב להחזיר אלא דמים, ובלבד שלא יהא שנוי החוזר לכמות שהיה.

איזהו שנוי מעשה²⁹, הגזול עצים וקצצן, או חקק בהם ועשה מהם כלים, או שגזל צמר וצבעו³⁰, או נפצו, וכן כל כיוצא בזה, הרי זה שנוי מעשה שאינו חוזר וקונה גוף החפץ.

²⁶ שו"ע ונו"כ שם ה

²⁷ בקצה"ח סימן שנר סק"ג משמע דשנוי ממילא ג"כ מיקרי שנוי, ומדברי רש"י מדויק דבעינן שנוי בידים, ונשאר בצ"ע. וכתב בערוה"ש דלא בעינן שנוי למעלותא, שאפילו גזל עץ ועשה ממנו קרשים ששוים פחות מיקרי שנוי. ועי' מרחשת ח"ב סימן ל שכתב בדעת הרמב"ם דשנוי לגרעותא לא חשיב שנוי, אלא שמ"מ חייב מדין שומר. וכתב באמרי בינה דיני פסח סימן כד שאינו קונה בשנוי אלא כשנתכוין לגזול, כיון שנקנה לו הגזילה לענין חיוב אונסין, אבל כשלא נתכוין לגזול אינו קונה בשנוי וכ"כ במקור חיים הלכות פסח סימן תנר, ועיי"ש מה שדן בענין חיש חילוף בקמח של מצה, ובנה"מ סימן רעח סק"ב משמע שאפילו אינו מתכוין לגזול קונה בשנוי, ואפשר דשאני התם דעכ"פ מתכוין לקנות השבח, ונראה שהקונה מגנב ג"כ אינו קונה בשנוי, שלא נאמר אלא בגנב וגזול עצמו.

²⁸ וילפינן מקרא דאשר גזל שיהא בעין שגזל, ואם אינו בעין שגזל אינו חייב אלא דמים. ובט"ז סוף סימן שנר משמע דהא דשנוי קונה היינו שהברירה ביד הגנב שלא להחזיר החפץ אלא דמים, אבל אם הגנב רוצה להחזיר החפץ והבעלים אינו רוצה אלא דמים, הדין עם הגנב, ואפשר שלמד כן מדנקטו חז"ל לשון קנין בשנוי, והרי אין קנין בעל כרחו, ובנה"מ סימן שנר סק"א משמע דשנוי קונה בע"כ, וכ"כ בדברי משפמ. ומבואר ברא"ש בפ"ט דב"ק דאע"פ שקנאו בשנוי אינו משלם כשעת שנוי, שמשעת שנוי נקנה לו גוף הגזילה למפרע משעת הגזילה, וכ"כ היש"ש שם, ובאמרי בינה דיני דיינים סימן י כתב שלכו"ע אינו קונה למפרע, וכונת הרא"ש שאינו נעשה גזול מחדש בשעת שנוי, כיון שכבר קנאו בקנין הגזילה, ולכן אינו משלם אלא כשעת הגזילה, עיין שם באריכות, ועי' שער המלך פ"א מה' גניבה.

²⁹ שו"ע ונו"כ שם ו

³⁰ בצבע שאינו יכול להעבירו. ועיין להלן גבי ראשית הגז שלחזו"א ב"ק סימן יז ס"ק כא וכב. גם אם יכול להעבירו הוי שינוי

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

ב. גזל פרה מעוברת וילדה רחל טעונה וגזזה משלם דמי

פרה העומדת לילד ודמי רחל העומדת לזיווג

גזל פרה מעוברת וילדה אצלו, או רחל טעונה צמר וגזזה, יש אומרים³¹ שאין זה שנוי אף לגבי הולד והצמר³², וב"ש לגבי גוף הפרה³³, וי"א³⁴ שהלידה והגזזה עושה שנוי אף לגבי הפרה והרחל³⁵.

ג. גזל פרה ונתעברה אצלו וילדה רחל ונטענה אצלו וגזזה

משלם כשעת הגזלה

לדיעה השניה הנזכרת³⁶ גם כשגזל פרה ריקנית ונתעברה, או רחל ונטענה צמר אצל הגזול, קונה גם גוף הפרה והרחל, ויש מחלקים³⁷ שמעוברת וילדה

³¹ שו"ע ונו"כ שנד א

³² בדעת הרמב"ם, וכמ"ש הסמ"ע שם סק"א ובקצה"ח שם סק"א, ודעת הרמב"ן שלגבי גוף הולד והצמר הוי שנוי, וכל הלכה זו אינו אלא לענין אם קונה גוף הפרה או הולד מדין שנוי, אבל יש עוד נ"מ לענין דין שבח גזילה מדין תקנת השבים.

³³ דעת הרמב"ם במור סימן שנד וסימן שסב, ובוזה גם הרמב"ן מודה, משום דהוי שנוי החוזר, שתחזור ותתעבר, וכן הרחל תחזור ותטען צמר

³⁴ רמ"א שם

³⁵ ובפירוש הסמ"ע שהוא דעת הטור בשם הרא"ש והראב"ד. ובסמ"ע סימן שנד סק"ב ובסימן שסב ס"ק יד משמע שאף לדעת הרמב"ם קונה גוף הפרה, והט"ז שם תמה (וכתב שכמדומה שיש ט"ס בדבריו), וע"כ מפרש הט"ז בדעת הרמב"ם שבגנב מעוברת וילדה אצלו משלם דמי פרה העומדת לילד, והפרה עם הולד ישארו אצל הגנב, ולא משום שקונה הפרה, אלא כיון שיש חיוב על הגנב לשלם החסרון, והרי קנה הולד ואינו יכול להחזיר פרה מעוברת, אינו יכול לכופף את הבעלים ליקח הפרה ולהשלים החסרון, אלא משלם הכל בדמים, והיינו דמי פרה העומדת לילד, ואה"נ אם ירצה הבעלים יקבל הפרה והגנב ישלים מה שנחסרה אצלו, אבל השבח שהשביחה משעת נגיבה, הן בולד והן בגזזה הוא של גנב, וכשגנב ריקנית ונתעברה וילדה אצלו קנה הולד ומחזיר פרה לבד, ואם תבעו כשהיא מעוברת, אף על פי שהגנב קנה השבח שמחמת העיבור שהרי אצלו נתעברה, מ"מ יכול הבעלים ליקח הפרה כמו שהיא מעוברת ולסלק לגנב בזווי, עיין שם. ועי' שער המלך פ"א מה' גניבה ופ"ב מה' גזילה. ומ"מ נראה שלגבי הולד והצמר שבאו לאחר הנגיבה וילדה או גזזה קודם שהחזירה, לכו"ע נקנה לגנב, ואף קודם יאוש שלדעת הרמב"ם אינו קונה שבח הבא מאליו, הולד והצמר באופן זה הוי כאילו אינם מגוף הפרה, וצ"ע.

³⁶ דעת הטור והרמ"א שם ובסימן שסב, ומה שתחזור ותתעבר פנים חדשות הן, וכתב הב"ח דדוקא טעינה ולידה, אבל אם היתה מעוברת או טעונה ונתגדל הולד או הצמר לא הוי שנוי.

³⁷ תוס' ב"ק דף צה ע"ב, וכן דעת הרשב"א, והכריע כן ביש"ש שם סימן ד, שמעוברת וילדה לא הוי שנוי החוזר, דמה שתחזור ותתעבר פנים חדשות הן, אבל ריקנית ונתעברה לכשתלד תחזור ממש לכמות שהיתה קודם, ועי' חזו"א ב"ק סימן יז שהאריך בביאור שיטות הראשונים בהלכה זו.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

או טעונה וגזזה הוי שנוי לגבי הפרה והרחל, משא"כ ריקנית ונתעברה או נטענה אינו שנוי.

ד. זה הכלל כל הגזלנים משלמין כשעת הגזלה

כבר התבאר במסכת פסחים דף לב. שהגזול או גונב מחבירו³⁸, כשהגניבה והגזילה כשהם בעין ולא קנאם בשנוי, צריך להחזיר החפץ בעין, ואינו נפטר בהשבת דמים, ובמקום שמשלם דמים, וכן כשנשתנה ערך הגזילה, אמרו חז"ל כל הגזלנים משלמין כשעת הגזילה.

לפיכך אם אבדה נשברה או נשרפה הגזילה ואין הגזילה בעין³⁹, ובשעת איבוד היה שוה יותר מבשעת הגזילה, באופן שאינו זוכה בשבת, אם איבדו הגזול בידים, כגון ששחטה או אכלו, או שיבר או שרף הכלי, וכן אם מכר הגזילה, משלם כשעת איבוד או שעת מכירה⁴⁰. ואם נאבדה מאליה משלם כפי שוויה בשעת גזילה, וי"א⁴¹ שגם אם נאבדה בפשיעה דינה כנאבדה מאליה.

נפחת שווי הגזילה, ושוה פחות מבשעת הגזילה, בין שפחתו בידים ובין נפחת מאליו, אם הוא פחת הניכר, משלם כפי שוויה בשעת הגזילה.

ה. אמרי עצים ועשאו כלים אין שיפן לא צמר ועשאו בגדים אין ליבנו לא ... עצים ועשאו כלים בוכאני דהיינו שיפן צמר ועשאו בגדים נמטי דהיינו שינוי דלא הדר

³⁸ פתחי חושן חלק ה (גניבה ואונאה) פרק ה, א, ז-ח

³⁹ אך אם נשתנה וקנה בשינוי לעולם משלם כשעת הגזילה אפילו אם השביח בינתיים שם ס"ק טו

⁴⁰ שו"ע סימן שנד סעיף ג וסימן שסב סעיף י, והיינו כשעת הוצאה מן העולם, ואף על גב דגזול משלם כשעת הגזילה, שאני הכא שער עתה היה גוף הגזילה ברשות בעלים, שאם היתה בעין היתה חוזרת כפי שוויה עתה, ועתה שאיבדה ה"ז כשעת הגזילה, משא"כ כשנאבדה מעצמה כדלהלן, ובקצה"ח סימן לד סק"ג כתב שחיובו מדין מזיק ולא מדין גזול, וכ"כ בשו"ת בית אפרים חו"מ סימן ה, אבל בנה"מ שם סק"ה סובר שגם חיוב זה מדין גזול, ועי' אבן האזל פ"א מה' גניבה ה' יד

⁴¹ בסמ"ע שם דהו"ל כאיבדה בידים, אבל בקצה"ח סק"ב ונה"מ סק"ג כתבו דכיון שאין הגזול שומר אינו חייב בפשיעה, ובשער משפט מיישב דברי הסמ"ע דמ"מ דינו כשומר אבדה.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

הגוזל עצים ושיפן אינו שנוי, אולם אם יש שנוי שם, כגון ששיפה העץ ועשה ממנו מכתשת, הרי זה שינוי⁴².

הגוזל צמר וליבנו אינו נחשב לשינוי⁴³, וי"א⁴⁴ שאם ליבנו בגפרית הרי זה שינוי. אולם או עשאו לבדים⁴⁵, הרי זה שינוי שאינו חוזר לברייתו, ונחשב לשינוי.

ו. לא הספיק ליתנו לו עד שצבעו פטור לבנו ולא צבעו חייב

מצות עשה⁴⁶ ליתן לכהן ואפילו כהן בעל מום⁴⁷, ראשית הגז⁴⁸, שנאמר (דברים יח פסוק ד) וְרֵאשִׁית גִּזְ צֹאנְךָ תִּתֶּן לוֹ וְכָל הַגֹּזֵז צֹאנוּ בֵּין טְלָאִים וּבֵין זִקְנִים וְאִפִּי גֹזֵז מֵאֵה פַעֲמִים נוֹתֵן מִמֶּנּוּ מִתְּנָה לַכֹּהֵן כָּל פַּעַם. ואינה נוהגת אלא בארץ, בין בפני הבית בין שלא בפני הבית⁴⁹.

⁴² בשו"ע כתב ושיפן וקצצן, וכתב הסמ"ע שהטור כתב דשיפוי לא מיקרי שנוי אלא כ"ש שנוי שם, כגון ששיפה העץ ועשה ממנו מכתשת, ועי' חזו"א ב"ק סימן יז ס"ק כא וכב.

⁴³ ובשו"ע כתב גם שליכון הוי שנוי, והש"ך סק"ג העלה שהוא ט"ס, דבגמרא מוכח שליכון לא הוי שנוי, אבל ברמ"א סעיף ז משמע שליכון שאינו חוזר הוי שנוי, והש"ך סק"ה תמה על הרמ"א,

⁴⁴ בביאור הגר"א נראה שהסכים לדעת הרמ"א, והיינו דכבריה בגפרית, ועי' חזו"א ב"ק סימן יז ס"ק כב, ועי' עוד באו"ח סימן יא ובאחרונים שם בדין ליבון אי מיקרי שנוי. ועיין להלן גבי ראשית הגז.

⁴⁵ והיינו כשלא טואן, ולרבותא נקט כן, שאם טואן ועשה מהם בגדים הרי הטויה גופה הוי שנוי, כן משמע בגמרא, ובט"ז ומג"א סימן יא משמע דס"ל דטויה לאו שנוי גמור הוא אלא מחמת הליבון, וכבר העיר בבה"ל שם על דבריהם. ומבואר בפוסקים בסוף סימן שסג שסממנים ששראן הוי שנוי.

⁴⁶ רמב"ם הלכות ביכורים פרק יהלכה א

⁴⁷ משך חכמה עה"ת שם

⁴⁸ אבל ההפרשה אינה מצוה ואין ההפרשה כלום ויכול לחזור בו וליתן אחר במקומו וי"א דההפרשה חלה ואין יכול לחזור בו וצ"ע אם נשאלין על ההפרשה ומ"מ לכ"ע אין מברכין על ההפרשה וגם על הנתינה דעת רוב הפוסקים שאין מברכין וגם שהחיינו אין מברכין לא הנותן ולא הכהן המקבל. דרך אמונה שם א

⁴⁹ דהיינו דלדעת רבנו בספ"א מתרומות דבזמן בית שני וכ"ש בזה"ז שתרומה מדרבנן גם ראשית הגז הוא רק מדרבנן, ולדעת הטור נוהג מה"ת. ועיין ר"י קורקוס ומנ"ח מצוה תק"ח וזו גם כונת הבית הלל שנדפס בגליון ה"ד סי' של"ג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

גזז הצמר⁵⁰ וצבעו⁵¹ צביעה שאינו חוזר לברייתו⁵², קודם שיתן⁵³, כיון שקנאו בשינוי, נפטר מראשית הגז, אבל צבע חוזר לברייתו אינו קונה וחייב ליתן. וי"א⁵⁴ אפי' צבע חוזר לברייתו נקרא שינוי וקנאו, ואין נ"מ בין אם היה לבן וצבעו באחד מהצבעים או שהיה שחור וצבעו אדום וכה"ג.

הלבינו קודם שיתן שנקחו מהלכלוך במים אפי' הלבינו⁵⁵ באופן שאינו חוזר לברייתו אין זה שינוי ולא קני, וחייב להפריש אחר שלבנו, ודוקא הלבינו במים אבל אם ניפצו והלבינו⁵⁶ הרי זה שינוי כמש"כ רבנו בפ"ב מגזלה הי"ב וי"א⁵⁷ שאם ליבנו ע"י גפרית מקרי שינוי וי"א⁵⁸ דשום ליבון לא מהני ויש מחלקים⁵⁹ דאע"ג דבגזלה הוי שינוי ברה"ג לא הוי שינוי.

כשקונה ראשית הגז בשינוי, שאינו חייב ליתן, דמים נמי לא מחויב לשלם, שהרי זה ממון שאין לו תובעין והרי הוא כמזיק מתנות כהונה. אולם י"א⁶⁰ שחייב לצאת ידי שמים, ולכתחלה אסור לצבוע⁶¹.

ז. נתן לה חטין באתננה ועשאו סולת זיתים ועשאו שמן ענבים ועשאו יין ... מותר

⁵⁰ שו"ע ונו"כ יו"ד שלג ג

⁵¹ דוקא נקט גזז ואח"כ צבע אבל צבעו תחלה ואח"כ גזז חייב. ג"צ בשם נזר הקודש חולין קל"ז ב'

⁵² מחלוקת הטור ורבנו ירוחם ע"י בביאור הגר"א חו"מ סי' ש"ס סק"ח לענין גזילה ועי' במאירי ריש הגזול דעתו ג"כ דדוקא באינו חוזר וכ"כ רבנו יונתן בפ' רה"ג:

⁵³ ודוקא שצבע כל הגיזה אבל אם שייר מהם חייב להפריש ממה ששייר שכבר נתחייב ואפי' כבר הפריש רה"ג וצבע מה שהפריש לא נפטר דאין הפרשה ברה"ג וכמאן דליתא דמי וכנ"ל ה"א סק"א [ולחסוברים שם דשייך הפרשה צ"ע דהא מ"מ חייב באחריותו כדלקמן ה"ח] אבל אם גזז ראשון ראשון וצבעו אין מצטרף ולפ"ד רבנו לקמן המ"ו גם בזה דוקא אם צבע בסוף את כולן אבל אם שייר מהן חייב, דרך אמונה שם מד

⁵⁴ וכ"ד החזו"א ב"ק סי' י"ז סק"א ב' כ"ב

⁵⁵ ערה"ש

⁵⁶ לח"מ פ"ב מגזלה הי"ב

⁵⁷ רא"ש בב"ק ומור חו"מ סי' ש"ס

⁵⁸ השלמה רפ"ט דב"ק ומובא ג"כ במאירי שם ובנמוק"י חולין קל"ו

⁵⁹ מאירי שם

⁶⁰ מל"מ וכ"פ בשע"צ

⁶¹ פיה"מ לרבנו הנדפס במאירי ובהוצאה חדשה ואפשר שאם צובעו לטובת הכהן ואינו רוצה לקנותו בזה מותר לכתחלה וכנ"ל. דרך אמונה ציון ההלכה שם צ

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

כבר התבאר לעיל דף סה: שאתנן זונה ומחיר כלב אסורין⁶² לגבי המזבח, והמקריב אחד מהן או שניהן כאחד, לוקה אחת, שנאמר (דברים כג פסוק יט) לא תביא אתנן זונה ומחיר כלב וגו', ומפני מה לוקה אחת על שניהן, מפני שנאמרו בלאו אחד⁶³. וי"א⁶⁴ שהם שני לאוין, והמקריב שניהם כאחד לוקה שתיים.

ולא רק הקטרה⁶⁵ אסורה אלא אף על שחיטתו לקרבן הוא חייב, ואף המקדיש⁶⁶ אתנן או מחיר כלב למזבח וכן הזורק דמו, עובר אולם לא תביא אין פירושו הבאה ממש אלא זביחה והקרבה, ולפיכך אינו חייב על ההבאה ברגליו לעזרה.

אי זהו אתנן⁶⁷, האומר לזונה הבעלי לי ואתן לך דבר זה בשכריך, ובעלה ונתן לה. אחת זונה⁶⁸ נכרית⁶⁹, או שפחה או ישראלית שהיא ערוה עליו⁷⁰ או

⁶² והקטרה צריך כזית (מנחת חינוך מצוה תקעא אות ב)

⁶³ רמב"ם איסורי המזבח פ"ג ה"ז

⁶⁴ הרמב"ם והנמשכים אחריו מונין לשני לאוין, ולוקין שתיים אם הקריבו שניהם כאחד. והדברים ארוכים ועתיקים, עיין בספר המצוות לרבינו בשורש התשיעי וברמב"ן שם

⁶⁵ יראים רצג תוספתא מכות פ"ד

⁶⁶ בספרי (כאן) מביא, לא תביא וגו', נאמר כאן תועבה, ונאמר להלן (דברים י"ז, א') תועבה גבי לא תזבח שור וגו' אשר יהיה בו כל מום וגו', מה תועבה האמורה להלן זובח אף כאן זובח, מבואר להדיא דעל זביחה ג"כ חייב כמו בבעל מום ובמנחת חינוך שם אות ב כתב שאין המקדיש חייב ולא ציין לדברי התוספתא

⁶⁷ רמב"ם שם פ"ד ה"ח מנחת חינוך מצוה תקעא אות י ערוך השולחן העתיד שם סי' נו סעי' יג

⁶⁸ ואע"ג דגויה אין איסורה אלא משום שבית חשמונאי נזרו עליה ועיין ברמב"ם איסורי ביאה פ"ב ה"ב כתב בערוך השולחן העתיד איסורי מזבח סי' נו סעי' ב דבאמת היא זונה ואסורה לכהן מן התורה רק כיון דזונה מותרת לישראל אתו אינהו וגזרו על ישראל שיתחייב משום זונה

⁶⁹ "ואינו מבואר בגוי שנתן אתנן לגויה דהם לאו בני קידושין, או עבד לשפחה או גוי לשפחה או עבד לגויה אם הוי אתנן זונה, והנראה מהגמרא ומהרמב"ם (כאן) דצד אחד ישראל בעינן אז הוי אתנן, ולא בגוים או בעבדים אם אין ישראל באמצע, ומ"מ צ"ע בדבר" (מנחת חינוך שם אות יג)

⁷⁰ ואע"ג שלא היתה יכולה לחייבו על פי בית דין לשלם לה האתנן, אלא שלצאת ידי שמים בלבד הוא שחייב לשלם לה, כגון שבא על אמו, שהוא מתחייב בנפשו ופטור בדיני אדם מן הממון שנתחייב דקים ליה בדרכא מיניה, אעפ"כ הרי זה אתנן, ואין אומרים שכיון שפטור בדיני אדם הרי זו מתנה, מאחר שלצאת ידי שמים חייב ליתן לה השכר שהתנה, שאתנן סתם אמרה תורה, אפילו בא על אמו עיין בב"ק ע"ב וברש"י ותוס' שם ד"ה אילו ועיי"ש בשיטה מקובצת בשם המאירי שכתב בשם חכמי הצרפתים שבאתנן חייב לשלם אף בדיני אדם שלא אמרו אין אדם מת ומשלם אלא בדבר הבא דרך נזקין אבל בדבר שקבלו עליו דרך תנאי משא ומתן כגון אתנן וכגון חוסם פרה שקבל עליו שלא לחסום ואף אם לא קבל עליו מכל מקום הרי הוא כמי שקיבל הואיל ומן התורה היא וכן משמע ברמ"ה בשיטה שם אבל המאירי כתב שהעיקר כדברי רש"י ותוס'

הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

מחייבי לאוין או חייבי עשין⁷¹ אבל הפנויה אפילו נדה⁷², ואפילו היה כהן, אתננה מותר. וכן אשתו נדה אתננה מותר אע"פ שהיא ערוה.

י"א⁷³ שאינו אתנן אלא אם היה בזנות הזאת, איסור לאו או כרת או איסור עשה, אבל אם בביאה הזאת לא היה לאו וכרת או כרת, אע"ג שכבר נבעלה לחייבי כריתות או לחייבי לאוין, ונעשית זונה לכהן, אעפ"כ אין אתננה אסור. וי"א⁷⁴ שכל שנעשית זונה מכבר, ע"י שנבעלה לאסור לה אתננה אסור⁷⁵. כיון שנתן לה בתורת אתנן⁷⁶. וי"א שאף זונה המופקרת לכל⁷⁷ אתננה אסור.

אין אסור⁷⁸ משום אתנן ומחיר אלא גופן, לפיכך אינו חל אלא על דבר הראוי ליקרב על גבי המזבח כגון בהמה טהורה, ותורין ובני יונה, ויין, ושמן, וסולת. נתן לה מעות ולקחה בהן קרבן, הרי זה כשר.

נתן לה חטים, ועשאתן סולת, זיתים ועשאתן שמן, ענבים ועשאתן יין, הרי אלו כשרים שכבר נשתנו⁷⁹.

י"א⁸⁰ שלא הותרו שינויו, אלא כשהיא שינתה את הדבר קודם הביאה, שמכיון שקנאתו בשינוי, לא נתחייבה אלא דמים ואין איסור אתנן חל על דמים, אבל לאחר שכבר חל על הדבר, איסור אתנן אין האיסור נפקע על ידי שינוי.

⁷¹ כיון שנעשית בביאה זו זונה לכהונה

⁷² וע"ע בערוך השולחן העתיד שם סעי' ח דכיון שיכולה להנשא לו לאחר זמן אינה זונה ואע"ג דגם זונה שנבעלה לחייבי כריתות יכול ישראל לישא לאחר זמן עכ"פ ככונן שכבר נקראת זונה א"כ הוי אתננה אתנן זונה

⁷³ דעת הרמב"ם

⁷⁴ דעת רש"י ותוספות

⁷⁵ עיין בערוך השולחן העתיד שם סעי' ו שפירש ברמב"ם נמי כדיעה זו וגרס בדבריו אחת זונה כותית או שפחה או ישראלית או שהיא ערוה עליו ופי' דישראלית זונה הינו שנבעלה מכבר לחייבי כריתות

⁷⁶ ביאור הלכה סימן קנ"ג סעי' כא ד"ה אלא איסור

⁷⁷ רש"י בלשון אחר בתמורה ל' ע"א ד"ה ובנין אב ועיין בביאור הלכה שם ד"ה אבל באלו שבעיר שיש בה עכו"ם גם לדעת תוס' אסור כיון שתלינן שנבעלה לגוי

⁷⁸ רמב"ם שם הלכה יד

⁷⁹ שם הט"ו

⁸⁰ יראים רצ"ג

הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

שינוי הבא מאליו, כגון שנתן לה טלה ונעשה איל, אינו שינוי⁸¹ באתנן⁸².

⁸¹ ריטב"א ע"ז מו. אע"ג שי"א שגבי גזל הוי שינוי ועיין שם במנחת חינוך אות ה שכתב צ"ע על הרמב"ם כאן דכתב, נתן היטין ועשאתן סולת וכו' זיתים וכו', דהוי ליה שינוי מעשה בידים, ולא כתב רבותא טפי דאפילו שינוי דממילא כגון דנתן טלה ונעשה איל עגל ונעשה שור ג"כ נפקע אתנן ומחיר ומותר להקריבם, מוכח שדעתו דהוי שינוי ובתועפות ראם אות י על היראים שם השיג על דברי המנחת חינוך

⁸² ועיין במנחת חינוך שם אות ה דנראה שם בסוגיא, דבשינוי החזור, כמו דלענין גניבה וגזילה אינו קונה הוא הדין דלא מהני לענין אתנן ומחיר

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

